

ด่วนที่สุด

ที่ สค 0001/ 953

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
128 อาคารพญาไทพลาซ่า ถนนพญาไท กทม. 10400

1 มิถุนายน 2550

เรื่อง การแก้ไขปัญหาราคาผลไม้ตกต่ำ

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง การแก้ไขปัญหาราคาผลไม้ตกต่ำ

เนื่องด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้รับหนังสือจากเกษตรกร ขอให้ช่วยพิจารณาหาแนวทางแก้ไขราคาผลไม้ตกต่ำ เพื่อให้เกษตรกรได้รับผลกระทบน้อยที่สุด สภาที่ปรึกษาจึงได้มอบหมายให้คณะทำงานการเกษตร อาหาร และสหกรณ์ รับผิดชอบศึกษาข้อมูลและพิจารณาหาแนวทางการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น คณะทำงานการเกษตรฯ จึงได้ศึกษาและจัดทำร่างความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง การแก้ไขปัญหาราคาผลไม้ตกต่ำ เสนอต่อสภาที่ปรึกษา

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ 10/2550 เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2550 ได้พิจารณาร่างความเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าว เห็นว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนที่จะช่วยบรรเทาปัญหา และเกิดผลกระทบต่อเกษตรกรน้อยที่สุด จึงมีมติให้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง การแก้ไขปัญหาราคาผลไม้ตกต่ำ ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาแนวทางการแก้ไขในระยะเร่งด่วนที่สำคัญ 4 ประเด็น ประกอบด้วย

1. การกำหนดผู้รับผิดชอบในการช่วยเหลือ
2. การจัดระบบทะเบียนเกษตรกรผู้สมควรได้รับการช่วยเหลือ
3. มาตรการการช่วยเหลือ
4. การกระจาย และจำหน่ายสินค้า

(รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหากผลการพิจารณาเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้ทราบในโอกาสแรกด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายโคทม อารียา)

ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โทร. 0-2612-6957 , 0-2612-9222 ต่อ 216

โทรสาร 0-2612-9152 , 0-2612-9158

ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง การแก้ไขปัญหาราคามะม่วงไม่ตกต่ำ

1 หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจาก ภาวะราคาผลผลิตการเกษตรประเภทผลไม้ไม่มีความผันผวนในเรื่องราคา เกิดภาวะราคาตกต่ำเป็นประจำและเกิดขึ้นซ้ำเกือบทุกปี และในปีการผลิต 2550 สภาภูมิอากาศอำนวยความสะดวกการติดดอกออกผลของไม้ผลประเภทต่างๆ เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มังคุด ลองกอง ทุเรียน และเงาะ ติดดอกออกผลเป็นจำนวนมาก ตามประมาณการของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เปรียบเทียบปริมาณผลผลิตของผลไม้ทั้ง 4 ชนิดดังกล่าว ระหว่างปีการผลิต 2549 และ 2550 พบว่าทุกชนิดมีประมาณการผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยผลผลิตมังคุด และลองกอง เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 85 ส่วนผลผลิตทุเรียนและเงาะ มีประมาณการเพิ่มขึ้นร้อยละ 11 และ 8 ตามลำดับ ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาผลผลิตล้นตลาด

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาเห็นว่าปัญหาดังกล่าวจะเกิดผลกระทบต่อเกษตรกรเป็นจำนวนมาก เพื่อบรรเทาและแก้ไขปัญหาให้ทุเลาลง จึงมอบหมายให้ คณะทำงานการเกษตร อาหาร และสหกรณ์ ดำเนินการศึกษาและหาแนวทางแก้ไข เพื่อจัดทำเป็นความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

2 การดำเนินการ

คณะทำงานการเกษตร อาหาร และสหกรณ์ ได้ดำเนินการศึกษาเพื่อจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรี ดังนี้

2.1 ได้จัดระดมความคิดเห็นเพื่อรับทราบปัญหาและแนวทางแก้ไขร่วมกับผู้แทนเกษตรกร และผู้ประกอบการ เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2550

2.2 ได้จัดระดมความคิดเห็นเพื่อรับทราบแนวทางการจัดการแก้ไขร่วมกับภาคส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2550 ดังนี้

1) กรมส่งเสริมการเกษตร	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3) กรมการค้าภายใน	กระทรวงพาณิชย์
4) กรมการปกครอง	กระทรวงมหาดไทย
5) กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น	กระทรวงมหาดไทย
6) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	

2.3 ได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลจัดทำเป็นความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

3 ประเด็นปัญหา

3.1 การผลิต

- 3.1.1 ปริมาณผลผลิต มีจำนวนมากขึ้นเนื่องจากสภาพภูมิอากาศอำนวยให้ติดดอกออกผลมากเมื่อเปรียบเทียบระหว่างปีการผลิตปี 2549 เทียบกับปีการผลิต 2550
- 3.1.2 คุณภาพผลผลิต มีปริมาณผลผลิตที่ด้อยคุณภาพหรือตกเกรดจำนวนมากเนื่องจากไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง รวมทั้งราคาผลผลิตไม่จูงใจให้เกษตรกรลงทุนบำรุงรักษาผลผลิตเกรงว่าไม่คุ้มทุน

3.2 ราคา

- 3.2.1 ราคาผลผลิตขายได้ไม่คุ้มต้นทุนการผลิตของเกษตรกร เนื่องจากปัจจัยการผลิตต่างๆ สูงขึ้นทุกปี และเกษตรกรขาดอำนาจการต่อรองทำให้ไม่ได้รับความเป็นธรรมด้านราคาขายผลผลิต
- 3.2.2 ผลผลิตมากราคาตกต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลผลิตที่ด้อยคุณภาพไม่สามารถหาตลาดรองรับ ประกอบกับมีผลไม้อื่นจากต่างประเทศมาแย่งส่วนแบ่งการตลาดของผลไม้ไทยเป็นจำนวนมาก
- 3.2.3 นโยบายการช่วยเหลือจากภาครัฐไม่สามารถกระจายถึงเกษตรกรทุกระดับอย่างทั่วถึง

3.3 การกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค

- 3.3.1 การกระจายผลผลิตจากแหล่งเพาะปลูกสู่ผู้บริโภค ยังไม่มีประสิทธิภาพดีพอเกิดปัญหาผลผลิตล้นตลาดในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยว
- 3.3.2 มีคนกลางหลายระดับ ไม่สามารถควบคุมกลไกการตลาดให้เป็นไปตามที่สมควรได้ และขาดการเชื่อมโยงระหว่างภาคการผลิตกับภาคการตลาดจนถึงมือผู้บริโภค

3.4 ข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์

- 3.4.1 ขาดการประชาสัมพันธ์ในเรื่องระยะเวลาที่ผลผลิตจะออกสู่ตลาด
- 3.4.2 ประชาสัมพันธ์เรื่องการวางแผนการผลิตไม่ควรผลิตผลไม้อย่างใดอย่างหนึ่งมากเกินไป

4 แนวทางการแก้ไขในระยะเร่งด่วน

เพื่อแก้ไขปัญหาราคาผลไม้ตกต่ำในระยะเร่งด่วน สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีความเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

4.1 การกำหนดผู้รับผิดชอบในการช่วยเหลือ

- 4.1.1 ในส่วนกลางให้มีคณะกรรมการแก้ไขปัญหามลผลไม้ ประกอบด้วย รองนายกฯ ฝ่ายเศรษฐกิจเป็นประธาน, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฯ, รัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ,ผู้ว่าราชการจังหวัดแหล่ง
ผลิตผลไม้ที่มีปัญหา

4.1.2 ในส่วนภูมิภาค ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบและมีอำนาจสั่งการแบบ
เบ็ดเสร็จ เพื่อแก้ไขปัญหาตามนโยบายของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาผลไม้ ทั้งใน
จังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตผลไม้ และที่เป็นจุดกระจายและจัดจำหน่ายผลไม้
โดยรัฐบาลควรจัดงบประมาณที่ต้องใช้ในการช่วยเหลืออย่างเพียงพอให้กับจังหวัด
โดยตรง

4.2 การจัดระบบทะเบียนเกษตรกรผู้สมควรได้รับการช่วยเหลือ

ให้รัฐจัดให้มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรแยกตามชนิดของผลไม้ เพื่อให้
เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรเข้าร่วมโครงการกระจายและจำหน่ายผลไม้ รวมทั้งเพื่อให้ทราบปริมาณและ
ช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวผลผลิต เพื่อเตรียมงบประมาณช่วยเหลือในแต่ละจังหวัดที่ประสบปัญหาได้อย่าง
เหมาะสม โดยให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

4.2.1 ให้เกษตรกรจังหวัดเป็นผู้รับขึ้นทะเบียน

4.2.2 ให้นายอำเภอเป็นผู้ตรวจสอบการขึ้นทะเบียน

4.2.3 ให้กำหนดเวลาการขึ้นทะเบียนและการตรวจสอบให้ทันการณ

4.2.4 ให้มีการประกาศรายชื่อผู้ขึ้นทะเบียนอย่างเปิดเผยต่อสาธารณะและสามารถ
ร้องคัดค้านหรือทักท้วงภายในเวลาที่กำหนด

4.3 มาตรการการช่วยเหลือ

4.3.1 รัฐควรกำหนดจุดรวบรวมผลไม้ในแต่ละจังหวัดที่ประสบปัญหา

4.3.2 รัฐควรกำหนดวิธีการช่วยกระจายผลไม้และช่องทางการจัดจำหน่าย

4.3.3 รัฐควรช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการกระจายและจำหน่ายผลไม้ เพื่อระบายผลไม้จาก
แหล่งผลิต

4.4 การกระจาย และจำหน่ายสินค้า

4.4.1 ให้รัฐจัดการกระจาย และจำหน่ายสินค้าสู่จังหวัดที่มีความต้องการในการบริโภค
ผลไม้ที่ประสบปัญหา

4.4.2 ให้รัฐประสานความร่วมมือห้างสรรพสินค้า ห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ ภัตตาคาร ร้านอาหาร
และภาคเอกชนต่างๆ เพื่อรับจัดจำหน่ายผลไม้

4.4.3 ให้รัฐสนับสนุนและประสานความร่วมมือภาคเอกชนในการแปรรูปผลไม้ และเพื่อ
การส่งออก

- 4.4.4 ให้รัฐช่วยกระจายผลไม้ไปสู่ผู้บริโภค โดยอาศัยช่องทางผ่าน ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร กระทรวงมหาดไทย สหกรณ์ประเภทต่างๆ และตลาดกลางในภูมิภาค
- 4.4.5 ให้รัฐจัดหาจุดจัดจำหน่ายผลไม้ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้พ่อค้าหรือเกษตรกรจัดจำหน่ายผลไม้
- 4.4.6 ให้รัฐจัดซื้อผลไม้บางส่วน เพื่อนำไปแสดงสินค้าในประเทศต่างๆ ที่มีศักยภาพ และมีโอกาสที่จะเป็นตลาดของผลไม้ดังกล่าวได้
- 4.4.7 ให้รัฐประชาสัมพันธ์ เพื่อกระตุ้นการบริโภค และสร้างจุดเด่นของผลไม้แต่ละชนิด เช่น ผลไม้บางชนิดรูปร่างไม่สวย แต่รสชาติอร่อย
- 4.4.8 ให้รัฐเป็นคนกลางในการจัดหาหรือเพื่อกำหนดราคาขายผลผลิต ร่วมกันระหว่างเกษตรกร องค์กรเกษตรกร กับกลุ่มผู้ค้าทุกระดับ ให้สอดคล้องกับต้นทุนการผลิต และสภาวะการตลาดที่เป็นปัจจุบัน

-----//-----